OGÓLNE WARUNKI UBEZPIECZENIA „AUTOCASCO"

I. POSTANOWIENIA OGÓLNE

§ 1

1. Niniejsze Ogólne Warunki Ubezpieczenia „AUTOCASCO", zwane dalej **OWU**, mają zastosowanie do umów ubezpieczenia pojazdów mechanicznych zawieranych przez Pocztowe Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych, zwane dalej **Towarzystwem**, z **Ubezpieczającymi**.
2. Do umowy ubezpieczenia mogą być wprowadzone postanowienia dodatkowe lub odmienne od ustalonych w niniejszych OWU, o ile nie pozostają one w sprzeczności z bezwzględnie obowiązującymi przepisami prawa.
3. Wprowadzenie do umowy ubezpieczenia postanowień dodatkowych lub odmiennych, zgodnie z ust. 2, wymaga zachowania formy pisemnej pod rygorem nieważności.
4. Towarzystwo zobowiązane jest przedstawić Ubezpieczającemu różnice między treścią umowy ubezpieczenia a OWU w formie pisemnej, przed zawarciem umowy. W przypadku niedopełnienia tego obowiązku, Towarzystwo nie może powoływać się na różnicę niekorzystną dla Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego. Postanowienie niniejszego ust. 4 nie ma zastosowania do umów ubezpieczenia zawieranych w drodze negocjacji.

Definicje

§ 2

1. Przez użyte w OWU określenia rozumie się:
   1) **awaria pojazdu** – wynikające z przyczyny wewnętrznej, nagłe i nieprzewidziane zatrzymanie funkcjonowania lub uszkodzenie ubezpieczonego pojazdu;
   2) **działanie czynnika termicznego i chemicznego** – nagłe działanie temperatury, środków chemicznych oraz innych substancji, wywołujących reakcje termiczne i chemiczne, pochodzące z zewnątrz pojazdu, powodujące uszkodzenie lub zniszczenie pojazdu, jego części lub jego wyposażenia;
   3) **dokument ubezpieczenia** – polisa lub inny dokument potwierdzający zawarcie umowy ubezpieczenia;
   4) **dokumenty pojazdu** – dowód rejestracyjny, karta pojazdu, świadectwo dopuszczenia pojazdu do ruchu (dotyczy pojazdów niepodlegających rejestracji), pozwolenie czasowe, wydane przez właściwy organ dokonujący rejestracji;
   5) **kradzież** – działanie wyczerpujące znamiona czynu określonego w art. 278 k.k. (kradzież), art. 279 k.k. (kradzież z włamaniem) lub art. 280 k.k. (rozbój), przy czym za kradzież pojazdu nie uważa się przywłaszczenia zdefiniowanego w pkt. 13) poniżej;
   6) **motocykl** – pojazd samochodowy zaopatrzony w silnik spalinowy o pojemności skokowej przekraczającej 50 cm3, dwukołowy lub z bocznym wózkiem - wielośladowy; określenie to obejmuje również pojazd trójkołowy o symetrycznym rozmieszczeniu kół;
   7) **motorower** – pojazd dwu- lub trójkołowy zaopatrzony w silnik spalinowy o pojemności skokowej nieprzekraczającej 50 cm3 lub w silnik elektryczny o mocy nie większej niż 4 kW, którego konstrukcja ogranicza prędkość jazdy do 45 km/h;
   8) **odszkodowanie** – świadczenie pieniężne przysługujące Ubezpieczonemu lub osobie uprawnionej z umowy ubezpieczenia w związku z doznaną szkodą, ustalone według zasad określonych w niniejszych OWU i umowie ubezpieczenia;
   9) **osoby trzecie** – osoby pozostające poza stosunkiem ubezpieczenia;
   10) **Prawo o ruchu drogowym** – ustawa z 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym (tekst jedn. Dz. U. z 2012, poz. 1137, z późniejszymi zmianami);
   11) **pojazd** – środek transportu przeznaczony do poruszania się po drodze oraz maszyna lub urządzenie do tego przystosowane, podlegający rejestracji w Rzeczypospolitej Polskiej stosownie do przepisów Prawa o ruchu drogowym;
   12) **pożar** – działanie ognia, który przedostał się poza palenisko lub powstał bez paleniska i rozszerzył się o własnej sile;
   13) **przywłaszczenie** – zachowanie wyczerpujące znamiona czynu określonego w art. 284 k.k.;
   14) **samochód osobowy** – pojazd zarejestrowany jako samochód osobowy, jak również pojazd samochodowy (np. pojazd terenowy, mikrobus, van) przeznaczony konstrukcyjnie do przewozu nie więcej niż 9 osób łącznie z kierowcą oraz ich bagażu, zarejestrowany jako pojazd ciężarowy, a posiadający nadwozie samochodu osobowego, terenowego lub osobowego kombi;
   15) **samochód ciężarowy** – pojazd przystosowany konstrukcyjnie do przewozu ładunków;
   16) **suma ubezpieczenia** – deklarowana przez Ubezpieczającego we wniosku o zawarcie umowy ubezpieczenia, kwota ustalona w umowie ubezpieczenia, która powinna odpowiadać wartości rynkowej pojazdu i jego wyposażenia, stanowiąca jednocześnie górną granicę odpowiedzialności Towarzystwa za wszystkie szkody powstałe w okresie ubezpieczenia;
   17) **szkoda** – strata majątkowa powstała w wyniku utraty, zniszczenia, uszkodzenia pojazdu, jego części lub wyposażenia w następstwie wypadku ubezpieczeniowego;
   18) **szkoda całkowita** – szkoda polegająca na całkowitym zniszczeniu lub uszkodzeniu pojazdu w takim stopniu, że przewidywane koszty jego naprawy z uwzględnieniem podatku VAT, ustalone według zasad określonych w § 27 ust. 3, przekraczają 70 % wartości rynkowej brutto pojazdu w dniu powstania szkody;
   19) **szkoda eksploatacyjna** – szkoda powstała w wyniku zużycia pojazdu, jego części albo jego wyposażenia oraz szkoda, do naprawienia której zobowiązana jest osoba trzecia, na podstawie udzielonej gwarancji lub rękojmi za wady fizyczne;
   20) **szkoda częściowa** – szkoda polegająca na uszkodzeniu pojazdu, nie będąca szkodą całkowitą;
   21) **Ubezpieczający** – podmiot, który zawiera umowę ubezpieczenia na własny rachunek albo na rachunek właściciela pojazdu i jest zobowiązany do zapłacenia składki;
   22) **Ubezpieczony** – podmiot będący właścicielem ubezpieczonego pojazdu;
   23) **ubezpieczony pojazd** – wskazany we wniosku o zawarcie umowy ubezpieczenia samochód osobowy lub samochód ciężarowy o dopuszczalnej masie całkowitej do 3,5 tony, będący własnością lub współwłasnością Ubezpieczonego;
   24) **udział własny** – ustalona w OWU lub umowie ubezpieczenia wartość kwotowa lub procentowa, pomniejszająca wysokość odszkodowania wypłacanego przez Towarzystwo;
   25) **Użytkownik pojazdu:**
      a) kredytobiorca lub pożyczkobiorca, któremu bank oddał przewłaszczony pojazd do używania, korzystający z pojazdu na podstawie umowy leasingu lub najmu,
      b) osoba, która faktycznie włada pojazdem za zgodą właściciela, w szczególności na podstawie umowy użyczenia, przechowania, najmu, komisu, dzierżawy lub w ramach stosunku pracy,
      c) osoba, której zezwolono grzecznościowo na jednorazowe, krótkotrwałe skorzystanie z pojazdu;
   26) **wartość pojazdu:**
      a) **dla pojazdów fabrycznie nowych** – wartość pojazdu określona w umowie sprzedaży, nie większa jednak niż cena pojazdu fabrycznie nowego, o tych samych parametrach technicznych i z porównywalnym wyposażeniem, dostępnego w autoryzowanych salonach sprzedaży na terenie Rzeczypospolitej Polskiej,
      b) **dla pozostałych pojazdów** – wartość rynkowa ustalana przy użyciu systemu Info-Ekspert na podstawie notowań rynkowych cen pojazdów danej marki, typu i modelu obowiązujących na terenie Rzeczypospolitej Polskiej, z uwzględnieniem cech indywidualnych, w szczególności: roku produkcji, wyposażenia,

przebiegu i stanu technicznego pojazdu, pochodzenia i liczby wcześniejszych właścicieli;

27) **pojazd fabrycznie nowy** – pojazd, który w momencie zaistnienia szkody, spełnia łącznie następujące warunki:
   a) został ubezpieczony w Towarzystwie w ciągu 6 miesięcy od daty umowy sprzedaży,
   b) w chwili zawarcia umowy ubezpieczenia posiada przebieg nie większy niż 10.000 km,
   c) właścicielem pojazdu jest jego pierwszy nabywca, chyba, że pierwszy właściciel jest użytkownikiem pojazdu, a właścicielem pojazdu jest bank, na który pojazd przewłaszczono,
   d) do chwili zawarcia umowy ubezpieczenia w Towarzystwie nie uległ uszkodzeniu;
28) **wiek pojazdu** – liczona w latach różnica pomiędzy rokiem, w którym ustalana jest wartość pojazdu, a rokiem jego produkcji;
29) **wybuch** – gwałtowna zmiana stanu równowagi układu z jednoczesnym wyzwoleniem się gazów, pyłów lub pary, wywołana ich właściwością rozprzestrzeniania się, związana z jednoczesnym wyzwoleniem znacznej ilości energii (również implozja); W odniesieniu do naczyń ciśnieniowych i innych tego rodzaju zbiorników, warunkiem uznania zdarzenia za wybuch jest, aby ściany tych naczyń i zbiorników uległy rozerwaniu/ zniszczeniu w takich rozmiarach, że wskutek ujścia gazów, pyłów, pary lub cieczy nastąpiło nagłe wyrównanie ciśnień;
30) **wypadek ubezpieczeniowy** – objęte ochroną ubezpieczeniową na podstawie umowy ubezpieczenia, zaistniałe w okresie ubezpieczenia zdarzenie przyszłe i niepewne o charakterze nagłym, niezależne od woli Ubezpieczonego, powodujące powstanie szkody;
31) **wyposażenie standardowe pojazdu** – sprzęt i urządzenia trwale zamontowane przez producenta lub generalnego importera pojazdu do Rzeczypospolitej Polskiej przed datą pierwszej rejestracji pojazdu, w tym zabezpieczenia przeciwkradzieżowe, instalacje zasilania gazem i instalacja hybrydowa; W rozumieniu OWU do wyposażenia standardowego pojazdu nie zalicza się: kluczyków (kart kodowych) i sterowników, służących do otwarcia lub uruchomienia pojazdu, napisów i naklejek reklamowych, sprzętu audiofonicznego i audiowizualnego innego niż seryjnie i trwale zamontowanego w pojeździe, nawet jeśli był zamontowany przez producenta lub generalnego importera pojazdu do Rzeczypospolitej Polskiej przed datą pierwszej rejestracji pojazdu, sprzętu łączności telefonicznej i radiotelefonicznej wraz z głośnikami i antenami, taksometrów, bagażników zewnętrznych, haków holowniczych;
32) **wyposażenie dodatkowe pojazdu** – sprzęt i urządzenia trwale zamontowane w lub na pojeździe, inne niż wyposażenie standardowe pojazdu;
33) **zabezpieczenie przeciwkradzieżowe** – niezależny, samodzielny, mechaniczny lub elektroniczny system (urządzenie) zabezpieczenia przeciwkradzieżowego pojazdu, który jest trwale zamontowany przez autoryzowaną stację obsługi, mającą licencję producenta danego zabezpieczenia na montaż lub serwisowanie zabezpieczeń antykradzieżowych albo stanowiący fabryczne wyposażenie pojazdu; Za zabezpieczenie przeciwkradzieżowe nie uznaje się fabrycznej blokady kierownicy i systemu centralnego zamykania; W przypadku zabezpieczeń przeciwkradzieżowych niestanowiących wyposażenia standardowego pojazdu fakt montażu urządzenia oraz jego sprawność muszą zostać potwierdzone przy zawieraniu umowy ubezpieczenia (wymóg ten nie dotyczy kontynuacji ubezpieczenia w Towarzystwie) pisemnym zaświadczeniem wydanym przez podmiot zawodowo trudniący się montażem i serwisowaniem urządzeń zabezpieczających przed kradzieżą na terenie kraju będącego członkiem Unii Europejskiej w dniu wydania zaświadczenia;
34) **zalanie** – przedostanie się wody z zewnątrz do pojazdu w wyniku opadów atmosferycznych lub wydostania się cieczy z przewodów i urządzeń kanalizacyjnych, wodociągowych, grzewczych; Za zalanie nie uważa się zassania cieczy przez pracujący silnik;
35) **zatopienie** – częściowe lub całkowite zanurzenie się pojazdu w korycie wód stojących lub płynących.

2. Nagłówki użyte na początku niektórych paragrafów OWU służą jedynie przejrzystości tekstu i nie mają wpływu na interpretację postanowień OWU.

Przedmiot ubezpieczenia

§ 3

1. Przedmiotem ubezpieczenia w umowach zawieranych na podstawie niniejszych OWU mogą być, wskazane we wniosku o zawarcie umowy ubezpieczenia, następujące pojazdy:
   1) samochody osobowe;
   2) samochody ciężarowe o dopuszczalnej masie całkowitej do 3,5 tony.
2. Ubezpieczeniem mogą zostać objęte wyłącznie pojazdy zarejestrowane w Rzeczypospolitej Polskiej.
3. Jeśli we wniosku o zawarcie umowy nie wskazano wyposażenia dodatkowego pojazdu, ochroną ubezpieczeniową objęte jest wyłącznie wyposażenie standardowe pojazdu.
4. Z zastrzeżeniem § 18 ust. 5, przedmiotem ubezpieczenia nie mogą być wymienione poniżej samochody osobowe i ciężarowe o dopuszczalnej masie całkowitej do 3,5 tony:
   1) o wartości rynkowej wyższej niż 200.000 złotych,
   2) składane poza zakładem producenta tzw. „składaki" lub typu „SAM";
   3) których wiek przekroczył 13 lat, z wyjątkiem bezszkodowej kontynuacji ubezpieczenia w Towarzystwie na kolejny 12-miesięczny okres ubezpieczenia;
   4) o wartości rynkowej niższej niż 5.000 złotych, z wyjątkiem bezszkodowej kontynuacji ubezpieczenia w Towarzystwie na kolejny 12-miesięczny okres ubezpieczenia;
   5) używane do jazd próbnych i demonstracyjnych;
   6) używane do jazd wyścigowych, konkursowych; rajdów oraz treningów do tych jazd;
   7) używane jako rekwizyt;
   8) używane do nauki jazdy;
   9) używane do przewozu materiałów niebezpiecznych, produktów petrochemicznych, gazu ziemnego, materiałów wybuchowych i o wysokim poziomie łatwopalności (np. ropa naftowa, nafta, nitrogliceryna);
   10) używane do przewozu toksycznych odpadów;
   11) udostępniane jako pojazd zastępczy, lub wypożyczany przez wypożyczalnie pojazdów;
   12) używane do przewozu pasażerów za opłatą lub jako taksówki;
   13) używane do przewozu przesyłek kurierskich;
   14) używane w celach dokonywania interwencji lub patroli w ramach działalności gospodarczej polegającej na ochronie osób lub mienia;
   15) kabriolety z dachem miękkim.
5. Z zastrzeżeniem § 18 ust. 5, przedmiotem ubezpieczenia nie mogą być pojazdy inne niż samochody osobowe i samochody ciężarowe o dopuszczalnej masie całkowitej do 3,5 tony, a w szczególności:
   1) motocykle i motorowery;
   2) ciągniki rolnicze i inne pojazdy wolnobieżne;
   3) pojazdy specjalne w rozumieniu Prawa o ruchu drogowym;
   4) ciągniki samochodowe;
   5) samochody ciężarowe o dopuszczalnej masie całkowitej powyżej 3,5 tony;
   6) pojazdy publicznych służb ratunkowych;
   7) niepodlegające rejestracji pojazdy wraz z ich wyposażeniem;
   8) pojazdy specjalnie zaprojektowane lub zaadoptowane dla sił zbrojnych lub używane do egzekucji prawa;
   9) pojazdy poruszające się po szynach;
   10) pojazdy nie poruszające się po lądzie stałym.

§ 4

1. Po opłaceniu dodatkowej składki, ubezpieczeniem może zostać objęte wyposażenie dodatkowe pojazdu. Warunkiem ubezpieczenia

wyposażenia dodatkowego pojazdu jest wskazanie we wniosku o zawarcie umowy ubezpieczenia każdego elementu wyposażenia dodatkowego pojazdu i podanie jego wartości rynkowej.

2. W ramach ubezpieczenia wyposażenia dodatkowego pojazdu umową ubezpieczenia mogą zostać objęte następujące przedmioty, niebędące wyposażeniem standardowym pojazdu:
   1) zabezpieczenia przeciwkradzieżowe;
   2) sprzęt audiofoniczny i audiowizualny oraz sprzęt łączności radiotelefonicznej i telefonicznej (z wyłączeniem telefonów komórkowych) wraz z głośnikami;
   3) instalacje gazowe (niezamontowane przez producenta lub generalnego importera pojazdu do Rzeczypospolitej Polskiej przed datą pierwszej rejestracji pojazdu);
   4) obręcze kół ze stopów lekkich;
   5) hak holowniczy;
   6) reflektory halogenowe i ksenonowe;
   7) foteliki dziecięce;
   8) napisy reklamowe/firmowe;
   9) reklamy umieszczone na ubezpieczonym pojeździe.

Zakres ubezpieczenia

§ 5

1. Ochrona ubezpieczeniowa pojazdu i wyposażenia standardowego pojazdu obejmuje szkody częściowe i szkody całkowite powstałe wskutek:
   1) zderzenia z innym pojazdem;
   2) nagłego działania siły mechanicznej w chwili zetknięcia się pojazdu z osobami, zwierzętami lub przedmiotami pochodzącymi z zewnątrz pojazdu, w tym zetknięcia się z podłożem lub drzewem;
   3) działania osób trzecich;
   4) pożaru, wybuchu, zalania lub zatopienia;
   5) nagłego działania czynnika termicznego lub chemicznego pochodzącego z zewnątrz pojazdu;
   6) nagłego działania sił przyrody;
   7) kradzieży pojazdu, jego części lub wyposażenia;
   8) uszkodzenia pojazdu w następstwie kradzieży pojazdu, jego części lub wyposażenia;
   9) uszkodzenia wnętrza pojazdu przez osoby, których przewóz wymagany był potrzebą udzielenia pomocy medycznej.
2. Z zastrzeżeniem postanowień § 17 ust. 5, ochrona ubezpieczeniowa wyposażenia dodatkowego pojazdu obejmuje szkody polegające na utracie, uszkodzeniu lub całkowitym zniszczeniu wyposażenia dodatkowego pojazdu wskutek zdarzeń wymienionych w ust. 1.
3. Ochroną ubezpieczeniową objęte są szkody powstałe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i innych państw Europy, z zastrzeżeniem postanowień ust. 4.
4. Jeżeli umowa ubezpieczenia nie stanowi wprost inaczej, zakresem ubezpieczenia nie są objęte szkody powstałe na terytorium Turcji, Rosji, Białorusi, Ukrainy lub Mołdawii.

Rozszerzenie zakresu ubezpieczenia

§ 6

1. Na wniosek Ubezpieczającego, za opłatą dodatkowej składki, ochrona ubezpieczeniowa pojazdu na podstawie umowy ubezpieczenia w wariancie serwisowym, może zostać rozszerzona o:
   1) odstąpienie od pomniejszania sumy ubezpieczenia po każdej wypłacie odszkodowania, zgodnie z § 17 ust. 3;
   2) pokrycie kosztów wynajmu pojazdu zastępczego o zbliżonych parametrach technicznych do pojazdu ubezpieczonego, w okresie wykonywania naprawy pojazdu, mającej miejsce w związku ze zdarzeniem objętym ochroną ubezpieczeniową pojazdu i wyposażenia standardowego, z zastrzeżeniem ust. 2 i 3 poniżej;
   3) zniesienie udziału własnego w drugiej szkodzie, zgodnie z w § 23 ust. 1 pkt 1).
2. Możliwość rozszerzenia ochrony ubezpieczeniowej o pokrycie kosztów wynajmu pojazdu zastępczego, zgodnie z ust. 1 pkt 2), dotyczy tylko umów ubezpieczenia samochodów osobowych.
3. W przypadku rozszerzenia ochrony ubezpieczeniowej o pokrycie kosztów wynajmu pojazdu zastępczego, zgodnie z ust. 1 pkt 2), łączny czas wynajmu pojazdu zastępczego w okresie trwania umowy ubezpieczenia nie może przekroczyć technologicznego czasu naprawy i nie może być dłuższy niż 14 dni.

Wariant ubezpieczenia

§ 7

1. Umowa ubezpieczenia może zostać zawarta w jednym z poniższych wariantów:
   1) serwisowym;
   2) kosztorysowym.
2. W każdym z wariantów, o których mowa w ust. 1, ubezpieczeniem mogą zostać objęte pojazdy:
   1) których wiek nie przekracza 7 lat;
   2) których wiek przekracza 7 lat, a nie przekracza 10 lat, pod warunkiem, że ubezpieczenie jest bezszkodowo kontynuowane w Towarzystwie.
3. Pojazdy inne niż wymienione w ust. 2, mogą zostać ubezpieczone wyłącznie w wariancie kosztorysowym.

Wyłączenia odpowiedzialności

§ 8

1. Towarzystwo jest wolne od odpowiedzialności, jeżeli Ubezpieczony lub osoba pozostająca z nim we wspólnym gospodarstwie domowym, lub inny Użytkownik pojazdu wyrządził szkodę umyślnie.
2. Jeżeli szkoda powstała wskutek rażącego niedbalstwa Ubezpieczonego lub osoby pozostającej z nim we wspólnym gospodarstwie domowym lub innego Użytkownika pojazdu, odszkodowanie nie należy się, chyba że szkoda powstała wskutek rażącego niedbalstwa Ubezpieczonego, a zapłata odszkodowania odpowiada w danych okolicznościach względom słuszności.
3. Ubezpieczeniem nie są objęte szkody:
   1) powstałe podczas kierowania ubezpieczonym pojazdem przez Ubezpieczonego lub innego Użytkownika pojazdu:
      a) w stanie nietrzeźwości lub w stanie po spożyciu alkoholu albo pod wpływem środków odurzających, substancji psychotropowych lub środków zastępczych w rozumieniu przepisów o przeciwdziałaniu narkomanii, lub leków nieprzepisanych przez lekarza lub użytych niezgodnie z zaleceniem lekarza, chyba że powyższe okoliczności nie miały wpływu na powstanie szkody (brak związku przyczynowego),
      b) bez wymaganych prawem aktualnych uprawnień do kierowania ubezpieczonym pojazdem, które obowiązują w kraju zajścia zdarzenia, chyba że brak posiadania uprawnień nie miał wpływu na powstanie szkody (brak związku przyczynowego),
      c) gdy kierujący pojazdem zbiegł z miejsca zdarzenia, jeżeli tym kierującym był właściciel pojazdu, a także osoba z którą właściciel pojazdu pozostaje we wspólnym gospodarstwie domowym lub inny Użytkownik pojazdu, chyba, że powyższa okoliczność nie miała wpływu na powstanie lub wysokość szkody (brak związku przyczynowego);
   2) polegające na awarii pojazdu;
   3) powstałe podczas kierowania pojazdem niezarejestrowanym lub pojazdem nieposiadającym ważnego dowodu rejestracyjnego lub ważnego badania technicznego potwierdzonego wpisem do dowodu rejestracyjnego - jeżeli w odniesieniu do tego pojazdu obowiązuje

wymóg rejestracji i dokonywania okresowych badań technicznych i jeżeli stan techniczny pojazdu miał wpływ na powstanie lub rozmiar szkody;

4) powstałe wskutek kradzieży pojazdu, jego części lub ubezpieczonego wyposażenia jeżeli kierujący pojazdem:
   a) nie zabezpieczył pojazdu w sposób przewidziany w konstrukcji i nie uruchomił wszystkich urządzeń zabezpieczających pojazd przed kradzieżą, określonych we wniosku, chyba że kradzieży dokonano z pomieszczenia zamkniętego na co najmniej jeden zamek wielozastawkowy; w świetle niniejszych OWU nie stanowi pomieszczenia zamkniętego garaż wielostanowiskowy z wyznaczonymi miejscami garażowania pojazdów stanowiących własność różnych właścicieli,
   b) pozostawił w pojeździe kluczyk (kartę kodową) lub sterownik służący do otwarcia lub uruchomienia pojazdu, bez ich zabezpieczenia z należytą starannością przed możliwością uruchomienia pojazdu przez osobę trzecią,
   c) pozostawił w pojeździe lub nie zabezpieczył z należytą starannością poza pojazdem kluczyka (karty kodowej) lub sterownika służącego do uruchomienia pojazdu.

   Ograniczenia odpowiedzialności wymienione w ppkt. a), b) i c) nie mają zastosowania, jeżeli spełnienie określonych w nich warunków było uniemożliwione uprzednim użyciem przemocy lub groźby natychmiastowego jej użycia przez sprawcę wobec Ubezpieczonego lub innego Użytkownika pojazdu;
5) powstałe wskutek kradzieży pozostawionego w pojeździe wyjmowanego radioodtwarzacza lub panelu, w przypadku, o którym mowa w § 29 ust. 1;
6) powstałe wskutek przywłaszczenia pojazdu;
7) powstałe podczas używania pojazdu jako narzędzia przestępstwa przez Ubezpieczonego lub osobę, z którą pozostaje on we wspólnym gospodarstwie domowym, lub innego Użytkownika pojazdu;
8) powstałe w pojeździe nielegalnie wprowadzonym na teren Rzeczypospolitej Polskiej przez Ubezpieczonego lub osobę trzecią, jeżeli Ubezpieczający lub Ubezpieczony posiadał wiedzę o fakcie nielegalnego wprowadzenia pojazdu na teren Rzeczypospolitej Polskiej lub przy zachowaniu należytej staranności mógł taką wiedzę posiadać, chyba że okoliczność ta nie miała wpływu na powstanie szkody (brak związku przyczynowego);
9) powstałe wskutek szkód eksploatacyjnych, wad fabrycznych oraz niewłaściwych napraw;
10) powstałe w elementach uszkodzonych i nienaprawionych przed zawarciem umowy ubezpieczenia, w zakresie, w jakim przedmiotowe uszkodzenia miały wpływ na powstanie szkody;
11) powstałe w bezpośrednim następstwie użytkowania pojazdu w sposób niezgodny z jego przeznaczeniem, a także zaistniałe wskutek niewłaściwego załadowania i przewożenia ładunku lub bagażu;
12) powstałe w pojazdach stanowiących własność innej osoby niż wymieniona jako właściciel w umowie ubezpieczenia;
13) powstałe wskutek zalania lub zatopienia pojazdu wskutek kontynuowania jazdy w warunkach stwarzających zagrożenie zalania lub zatopienia;
14) powstałe wskutek zassania cieczy przez pracujący silnik;
15) powstałe w związku z działaniami wojennymi lub bojowymi, wojną domową, terroryzmem, czynnym uczestnictwem w rozruchach, w akcjach protestacyjnych i blokadach dróg, a także powstałe podczas obowiązkowego świadczenia usług na rzecz wojska lub policji;
16) powstałe w wyposażeniu dodatkowym pojazdu nieobjętym ochroną ubezpieczeniową;
17) których wartość (wraz z podatkiem VAT) nie przekracza 400 złotych;
18) polegające na utracie wartości rynkowej pojazdu powstałej wskutek zaistnienia szkody;
19) związane z produkcją, użyciem lub składowaniem materiałów radioaktywnych.

Zabezpieczenia przeciwkradzieżowe

§ 9

Warunkiem zawarcia umowy ubezpieczenia jest wyposażenie pojazdu w zabezpieczenia przeciwkradzieżowe.
Pojazdy:

1) o wartości do 50.000 złotych muszą posiadać co najmniej jedno zabezpieczenie przeciwkradzieżowe;
2) o wartości powyżej 50.000 złotych do 100.000 złotych – muszą posiadać co najmniej dwa odmiennego rodzaju zabezpieczenia przeciwkradzieżowe;
3) o wartości powyżej 100.000 złotych – muszą posiadać co najmniej dwa odmiennego rodzaju zabezpieczenia przeciwkradzieżowe i przynajmniej jedno z nich musi uzbrajać się samoczynnie po zamknięciu pojazdu w sposób przewidziany w konstrukcji.

Umowa ubezpieczenia

§ 10

1. Umowę ubezpieczenia zawiera się na podstawie złożonego przez Ubezpieczającego pisemnego wniosku, składanego na formularzu stosowanym przez Towarzystwo.
2. Przed złożeniem wniosku o zawarcie umowy ubezpieczenia, Towarzystwo doręcza Ubezpieczającemu niniejsze OWU, a Ubezpieczający potwierdza ich otrzymanie w treści składanego wniosku o zawarcie umowy ubezpieczenia.
3. Umowę ubezpieczenia Towarzystwo zawiera na podstawie danych podanych przez Ubezpieczającego we wniosku, po ich weryfikacji z przedstawianymi przez Ubezpieczającego dokumentami pojazdu oraz po oględzinach pojazdu i wykonaniu dokumentacji fotograficznej pojazdu.
4. Towarzystwo może odstąpić od wykonywania dokumentacji fotograficznej zgłaszanego do ubezpieczenia pojazdu w przypadku:
   1) ubezpieczania pojazdu fabrycznie nowego, lub
   2) zawieraniu umowy ubezpieczenia stanowiącej bezszkodową kontynuację ubezpieczenia pojazdu w Towarzystwie.
5. Umowę ubezpieczenia zawiera się na okres 12 miesięcy, chyba że umówiono się inaczej.
6. Zawarcie umowy ubezpieczenia Towarzystwo potwierdza dokumentem ubezpieczenia.
7. Umowa ubezpieczenia zostaje zawarta z dniem doręczenia Ubezpieczającemu dokumentu ubezpieczenia, chyba że co innego wynika z umowy ubezpieczenia.

Zawarcie umowy ubezpieczenia na cudzy rachunek

§ 11

1. Ubezpieczający może zawrzeć umowę ubezpieczenia na cudzy rachunek. W takim przypadku, w umowie ubezpieczenia wskazywany jest zarówno Ubezpieczający, jak i Ubezpieczony.
2. Ubezpieczony może żądać, aby Towarzystwo udzieliło mu informacji o postanowieniach zawartej umowy ubezpieczenia oraz OWU w zakresie, w jakim dotyczą one praw i obowiązków Ubezpieczonego.
3. Towarzystwo ma roszczenie o zapłatę składki ubezpieczeniowej wyłącznie do Ubezpieczającego.
4. Towarzystwo może podnieść zarzuty, które mają wpływ na jego odpowiedzialność z umowy ubezpieczenia, zarówno wobec Ubezpieczającego, jak i Ubezpieczonego.

Obowiązki Ubezpieczającego

§ 12

1. Ubezpieczający obowiązany jest podać do wiadomości Towarzystwa, we wniosku o zawarcie umowy ubezpieczenia albo innych pismach, wszystkie znane sobie okoliczności, o które Towarzystwo pytało przed zawarciem umowy ubezpieczenia. Jeżeli Ubezpieczający zawiera umowę przez przedstawiciela, obowiązek ten ciąży również na przedstawicielu i obejmuje ponadto okoliczności jemu znane.
2. W przypadku zawarcia przez Towarzystwo umowy ubezpieczenia, pomimo nieudzielenia przez Ubezpieczającego (lub jego przedstawiciela) odpowiedzi na poszczególne pytania Towarzystwa, zgodnie z ust. 1, pominięte okoliczności uważa się za nieistotne.
3. W czasie trwania umowy ubezpieczenia Ubezpieczający zobowiązany jest zawiadamiać Towarzystwo o zmianie okoliczności, o których mowa w ust. 1, niezwłocznie po otrzymaniu o nich wiadomości.
4. W przypadku zawarcia umowy ubezpieczenia na cudzy rachunek, obowiązki określone w ust. 1 i 3 spoczywają zarówno na Ubezpieczającym jak i na Ubezpieczonym, chyba, że Ubezpieczony nie wiedział o zawarciu umowy na jego rachunek.
5. Towarzystwo nie ponosi odpowiedzialności za skutki okoliczności, które z naruszeniem ust. 1, 3 i 4 nie zostały podane do jego wiadomości. Jeżeli do naruszenia doszło z winy umyślnej, w razie wątpliwości przyjmuje się, że zdarzenie przewidziane umową ubezpieczenia i jego następstwa są skutkiem tych okoliczności.

Okres ponoszenia odpowiedzialności przez Towarzystwo

§ 13

1. Towarzystwo ponosi odpowiedzialność z tytułu zawartej umowy ubezpieczenia począwszy od pierwszego dnia okresu ubezpieczenia, wskazanego w dokumencie ubezpieczenia, nie wcześniej jednak niż od dnia następnego po zapłacie przez Ubezpieczającego składki ubezpieczeniowej lub jej pierwszej raty, z zastrzeżeniem ust. 2.
2. Na wniosek Ubezpieczającego Towarzystwo może przyjąć odpowiedzialność z chwilą wystawienia dokumentu ubezpieczenia, przed zapłatą składki ubezpieczeniowej lub jej pierwszej raty, przy czym: w dokumencie ubezpieczenia określona jest data i godzina zawarcia umowy ubezpieczenia oraz termin zapłaty składki ubezpieczeniowej lub jej pierwszej raty, nie dłuższy niż 14 dni od daty doręczenia dokumentu ubezpieczenia.
3. W przypadku, gdy Towarzystwo ponosi odpowiedzialność jeszcze przed zapłaceniem składki lub jej pierwszej raty, a składka lub jej pierwsza rata nie została zapłacona w terminie określonym w dokumencie ubezpieczenia, Towarzystwo może wypowiedzieć umowę ze skutkiem natychmiastowym i żądać zapłaty składki za okres, przez który ponosiło odpowiedzialność.
4. W przypadku opłacania składki w ratach i niezapłacenia w terminie kolejnej raty składki Towarzystwo może wezwać Ubezpieczającego do zapłaty takiej kolejnej raty zastrzegając, że brak zapłaty w terminie 7 dni od dnia otrzymania wezwania spowoduje ustanie odpowiedzialności Towarzystwa.
5. Odpowiedzialność Towarzystwa ustaje z dniem rozwiązania umowy ubezpieczenia, zgodnie z § 14.
6. Okres, w którym Towarzystwo ponosi odpowiedzialność z umowy ubezpieczenia stanowi okres objęcia ochroną ubezpieczeniową.

Rozwiązanie umowy ubezpieczenia

§ 14

1. Umowa ubezpieczenia rozwiązuje się:
   1) z upływem okresu ubezpieczenia określonego w dokumencie ubezpieczenia;
   2) z dniem wypłaty odszkodowania za szkodę całkowitą lub kradzież pojazdu;
   3) z dniem wyczerpania sumy ubezpieczenia określonej w dokumencie ubezpieczenia wskutek wypłaty odszkodowania;
   4) z dniem doręczenia Ubezpieczającemu oświadczenia Towarzystwa o wypowiedzeniu umowy ze skutkiem natychmiastowym, zgodnie z § 13 ust. 3;
   5) z chwilą bezskutecznego upływu terminu zapłaty kolejnej raty składki wynikającego z wezwania, o którym mowa w § 13 ust. 4;
   6) z dniem doręczenia drugiej stronie oświadczenia o wypowiedzeniu umowy ze skutkiem natychmiastowym w przypadku, o którym mowa w ust. 2;
   7) w przypadku zbycia pojazdu - z chwilą przeniesienia prawa własności ubezpieczonego pojazdu na nabywcę, z zastrzeżeniem § 15;
   8) w chwilą przewłaszczenia ubezpieczonego pojazdu lub przepadku pojazdu na podstawie orzeczenia wydanego przez uprawnione organy;
   9) z dniem odstąpienia od umowy ubezpieczenia, zgodnie z ust. 3.
2. W przypadku ujawnienia okoliczności, która pociąga za sobą istotną zmianę prawdopodobieństwa zajścia wypadku ubezpieczeniowego, każda ze stron może żądać odpowiedniej zmiany wysokości składki, poczynając od chwili, w której zaszła ta okoliczność, nie wcześniej jednak niż od początku bieżącego okresu ubezpieczenia. W przypadku zgłoszenia takiego żądania, druga strona może, w terminie 14 dni, wypowiedzieć umowę ubezpieczenia ze skutkiem natychmiastowym.
3. Jeżeli umowa ubezpieczenia została zawarta na okres dłuższy niż 6 miesięcy, Ubezpieczający ma prawo odstąpić od umowy ubezpieczenia w terminie 30 dni od dnia jej zawarcia, z zastrzeżeniem zdania następnego. Jeżeli Ubezpieczający jest przedsiębiorcą termin na odstąpienie od umowy ubezpieczenia wynosi 7 dni od dnia jej zawarcia. Odstąpienie od umowy ubezpieczenia nie zwalnia Ubezpieczającego z obowiązku zapłacenia składki za okres, w jakim Towarzystwo udzielało ochrony ubezpieczeniowej (ponosiło odpowiedzialność).

Zbycie przedmiotu ubezpieczenia

§ 15

1. W przypadku zbycia ubezpieczonego pojazdu, prawa z umowy ubezpieczenia mogą być, za zgodą Towarzystwa, przeniesione na jego nabywcę.
2. W przypadku przeniesienia praw, zgodnie z ust. 1, na nabywcę pojazdu przechodzą także obowiązki, które ciążyły na zbywcy, przy czym zbywca odpowiada solidarnie z nabywcą za zapłatę składki przypadającej za czas do chwili przejścia ubezpieczonego pojazdu na nabywcę.
3. Jeżeli prawa z umowy ubezpieczenia nie zostały przeniesione na nabywcę pojazdu, stosunek ubezpieczenia wygasa z chwilą przejścia pojazdu na nabywcę.

§ 16

Postanowień § 15 nie stosuje się przy przenoszeniu wierzytelności, jakie powstały lub mogą powstać wskutek zajścia przewidzianego w umowie ubezpieczenia wypadku ubezpieczeniowego.

Suma ubezpieczenia

§ 17

1. Suma ubezpieczenia pojazdu, określona w dokumencie ubezpieczenia, powinna odpowiadać rynkowej wartości pojazdu, z uwzględnieniem podatku VAT, z zastrzeżeniem ust. 2. Suma ubezpieczenia stanowi górną granicę odpowiedzialności Towarzystwa za wypadki ubezpieczeniowe powstałe w okresie ubezpieczenia.
2. Jeżeli Ubezpieczonemu przysługuje prawo do odliczenia w całości lub w części podatku VAT naliczonego przy nabyciu ubezpieczonego pojazdu, suma ubezpieczenia w każdym okresie ubezpieczenia powinna być określona w kwocie odpowiadającej wartości pojazdu pomniejszonej o podatek VAT, podlegający odliczeniu w całości lub w części.
3. Suma ubezpieczenia ulega zmniejszeniu o wysokość każdego wypłaconego odszkodowania aż do jej wyczerpania, z zastrzeżeniem

§ 6 ust. 1 pkt 1). Nie pomniejsza sumy ubezpieczenia i nie ma wpływu na ocenę przebiegu ubezpieczenia wypłata odszkodowania z tytułu uszkodzenia, zniszczenia lub utraty wyposażenia dodatkowego pojazdu.

4. Uzupełnienie sumy ubezpieczenia pojazdu w trakcie obowiązywania umowy ubezpieczenia, po wypłacie odszkodowania za szkodę częściową, następuje poprzez zawarcie umowy uzupełniającej (aneksu) i opłacenie dodatkowej składki przez Ubezpieczającego. Suma ubezpieczenia w umowie uzupełniającej powinna być równa różnicy między wartością pojazdu na dzień zawierania umowy uzupełniającej (aneksu), a aktualną sumą ubezpieczenia.
5. Suma ubezpieczenia wyposażenia dodatkowego powinna odpowiadać wartości rynkowej wyposażenia danego typu i modelu z uwzględnieniem jego cech indywidualnych. Przy braku notowań rynkowych danego wyposażenia przyjmuje się średnią wartość podobnych typów elementów wyposażenia. Suma ubezpieczenia przyjętego do ubezpieczenia wyposażenia dodatkowego nie może przekroczyć 20% sumy ubezpieczenia pojazdu i nie może być wyższa niż 6.000 złotych.

Składka ubezpieczeniowa

§ 18

1. Składkę oblicza się za cały czas, w którym Towarzystwo ponosi odpowiedzialność z umowy ubezpieczenia.
2. Zapłata składki następuje w formie gotówkowej przy zawieraniu umowy ubezpieczenia, chyba że w umowie ubezpieczenia określono inny termin i sposób opłacenia składki.
3. Składka może zostać opłacona jednorazowo lub w ratach.
4. Wysokość składki za ubezpieczenie ustala się zgodnie z obowiązującą w Towarzystwie w dniu zawarcia umowy ubezpieczenia Taryfą ubezpieczenia i zależy ona od:
   1) sumy ubezpieczenia;
   2) rodzaju, marki, typu, modelu pojazdu;
   3) przeznaczenia pojazdu;
   4) strefy regionalnej;
   5) sposobu opłaty składki (jednorazowo lub w ratach);
   6) przebiegu ubezpieczenia w poprzednich okresach ubezpieczenia;
   7) wieku i sposobu użytkowania pojazdu;
   8) wieku właściciela lub Użytkownika pojazdu;
   9) stażu posiadania prawa jazdy przez właściciela lub Użytkownika pojazdu;
   10) kontynuacji umowy ubezpieczenia;
   11) posiadania innych ubezpieczeń w Towarzystwie;
   12) wybranego wariantu ubezpieczenia;
   13) rozszerzenia zakresu ubezpieczenia.
5. W przypadku:
   1) pojazdów określonych w § 3 ust. 4-5;
   2) okresów ubezpieczenia innych niż 12-miesięczne,
   umowy ubezpieczenia mogą być zawierane wyłącznie na podstawie pisemnej zgody Centrali Towarzystwa, która może ustalić inne kryteria oceny ryzyka i naliczania składki niż wymienione w ust. 4.
6. Składka za ubezpieczenie wyposażenia dodatkowego pojazdu naliczana jest od sumy ubezpieczenia wyposażenia dodatkowego pojazdu.
7. Jako termin zapłaty składki (lub odpowiednio raty składki), w przypadku jej opłacania przelewem bankowym bądź przekazem pocztowym, przyjmuje się datę potwierdzenia przez bank przyjęcia do realizacji polecenia przelewu bądź datę stempla pocztowego na dowodzie wpłaty.

§ 19

1. Do ustalenia wysokości zwyżki / zniżki składki z tytułu przebiegu ubezpieczenia stosuje się tabelę bonus / malus bez względu na status prawny Ubezpieczonego.
2. Tabela bonus / malus:

Klasa taryfowa bonus / malus	% składki podstawowej	%		Stawka okres przebiegu ubezpieczenia	Przemieszczenia (^) w klasach taryfowych po każdej szkodzie, za którą wypłacono odszkodowanie		
		zniżki	zwyżki		1 szko-da w ciągu 12 miesięcy	2 szko-dy w ciągu 12 miesięcy	Wię-cej niż 2 szk-ody w cią-gu 12 miesięcy
1	150	-	50	Stawka zaostrzona	Brak możliwości zaw. Ub.	Brak możliwości zaw. Ub.	Brak możliwości zaw. Ub.
2	125	-	25	Stawka podwyższona			
3	100	-	-	Stawka podstawowa	1		
4	90	10	-	12 miesięcy (1 rok)	2	1	
5	80	20	-	24 miesiące (2 lata)	3	1	
6	70	30	-	36 miesięcy (3 lata)	4	2	
7	60	40	-	48 miesięcy (4 lata)	5	3	
8	50	50	-	60 miesięcy (5 lat)	6	4	
9	40	60	-	72 miesiące (6 lat) i więcej	7	5	

3. Prawo do pierwszej zniżki składki z tytułu bezszkodowego przebiegu ubezpieczenia nabywa się po upływie 12 miesięcznego bezszkodowego okresu ubezpieczenia.

Zachowanie uprawnień do zniżek za bezszkodowy przebieg ubezpieczenia

§ 20

1. Towarzystwo uwzględnia dotychczasowy przebieg ubezpieczenia, mający wpływ na wysokość zniżek/zwyżek Ubezpieczonego wynikających z tabeli bonus/malus, pod warunkiem przedłożenia własnoręcznie podpisanego przez Ubezpieczonego oświadczenia o przebiegu ubezpieczenia w ostatnim roku.
2. Ubezpieczony legitymujący się:
   1) krótszym niż 3-letni okresem bezszkodowego przebiegu ubezpieczenia zachowuje pełne uprawnienia do zniżki za bezszkodowy przebieg ubezpieczenia, jeśli przerwa między umowami ubezpieczenia nie przekracza 12 miesięcy;
   2) dłuższym niż 3-letni, a krótszym niż 6-letni okresem bezszkodowego przebiegu ubezpieczenia zachowuje pełne uprawnienia do zniżki za bezszkodowy przebieg ubezpieczenia, jeśli przerwa między umowami ubezpieczenia nie przekracza 24 miesięcy;
   3) dłuższym niż 6-letni okresem bezszkodowego przebiegu ubezpieczenia zachowuje pełne uprawnienia do zniżki za bezszkodowy przebieg ubezpieczenia, jeśli przerwa między umowami ubezpieczenia nie przekracza 36 miesięcy;
   4) W przypadku zbycia pojazdu prawo do zniżek nie przechodzi na jego nabywcę.

Zwrot składki

§ 21

1. W przypadku wygaśnięcia ochrony ubezpieczeniowej (rozwiązania umowy ubezpieczenia) przed upływem okresu, na jaki umowa ubezpieczenia została zawarta, Ubezpieczającemu przysługuje zwrot składki za okres niewykorzystanej ochrony ubezpieczeniowej.
2. Składkę podlegającą zwrotowi ustala się za każdy dzień niewykorzystanego okresu ochrony ubezpieczeniowej.

II. USTALENIE ODSZKODOWANIA

Zasady ogólne

§ 22

1. W przypadku powstania szkody odszkodowanie ustala się w złotych polskich, zgodnie z warunkami zawartej umowy ubezpieczenia.
2. Wysokość odszkodowania nie może być wyższa od wartości poniesionej szkody.
3. Wysokość odszkodowania nie może przekroczyć sumy ubezpieczenia aktualnej na dzień powstania szkody.
4. Jeżeli suma ubezpieczenia odpowiada wartości brutto pojazdu, przy ustaleniu wysokości odszkodowania uwzględnia się podatek VAT. Jeżeli suma ubezpieczenia odpowiada wartości netto pojazdu, przy ustaleniu wysokości odszkodowania nie uwzględnia się podatku VAT.
5. W przypadku, w którym Ubezpieczony, będący podatnikiem podatku od towarów i usług, ma prawo odliczyć podatek VAT naliczony przy nabyciu ubezpieczonego pojazdu lub części i usług związanych z naprawą ubezpieczonego pojazdu, kwota odszkodowania za szkodę nie uwzględnia podatku VAT nawet, jeżeli suma ubezpieczenia odpowiada wartości brutto pojazdu.

Udział własny

§ 23

1. Z należnego odszkodowania Towarzystwo potrąca udział własny wynoszący:
   1) 10% przy drugiej i 25% przy trzeciej i każdej kolejnej szkodzie w pojeździe ubezpieczonym w wariancie serwisowym;
   2) 20% w pierwszej szkodzie w pojeździe ubezpieczonym w wariancie kosztorysowym;
   3) 35% w drugiej i każdej kolejnej szkodzie w pojeździe ubezpieczonym w wariancie kosztorysowym.
2. Udział własny nie ma zastosowania przy pierwszej szkodzie w wariancie serwisowym.

Szkoda częściowa w pojeździe

§ 24

1. W przypadku szkody częściowej wysokość szkody ustala się w kwocie odpowiadającej kosztom naprawy pojazdu wynikającym z zastosowania cen usług i części zamiennych, stosowanych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w dniu powstania szkody, z zastrzeżeniem § 25 i § 26.
2. Wysokość szkody ustalana jest zgodnie z wybranym w umowie ubezpieczenia wariantem, tj. wariantem serwisowym lub kosztorysowym.
3. Wycenę kosztów naprawy pojazdu nieujętego w bazie danych systemu Audatex sporządza się przyjmując ceny części i normy czasowe według katalogu Audatex dla pojazdu o zbliżonych parametrach technicznych.
4. Przy ustalaniu odszkodowania za szkody powstałe w ogumieniu, akumulatorze lub elementach układu wydechowego uwzględnia się indywidualny stopień ich zużycia.

Wariant kosztorysowy

§ 25

1. W wariancie kosztorysowym wysokość odszkodowania ustala się według zasad zawartych w systemie Audatex z zastosowaniem:
   1) norm czasowych operacji naprawczych określonych przez producenta pojazdu;
   2) średniego poziomu stawki 1 roboczogodziny ustalonej w oparciu o średnie ceny usług w miejscu zamieszkania (siedziby) Ubezpieczonego, jednak nie wyższej niż 90 złotych brutto;
   3) cen materiałów lakierniczych zawartych w systemie Audatex;
   4) cen części zamiennych zakwalifikowanych do wymiany, nie wyższych jednak niż wysokość cen podanych w aktualnych na dzień powstania szkody polskich wydaniach systemu kalkulacyjnego Audatex:
      a) cen części oryginalnych-serwisowych („O", tj. części zamiennych produkowanych zgodnie ze specyfikacjami i standardami produkcyjnymi ustalonymi przez producenta pojazdu danej marki, rekomendowanych przez producenta tego pojazdu i dystrybuowanych w autoryzowanych punktach sprzedaży), pomniejszonych w zależności od wieku ubezpieczonego pojazdu zgodnie z poniższymi wskaźnikami:

Wiek pojazdu	Zużycie eksploatacyjne w % wartości części
	i zespołów zakwalifikowanych do wymiany
0 lat	-
1 rok	-
2 lata	10%
3 lata	15%
4 lata	20%
5 lat	25%
6 lat	30%
7 lat	35%
8 lat	40%
9 lat	45%
10 lat	50%
Powyżej10 lat	60%

b) cen części oryginalnych („Q”), tj. części zamiennych, produkowanych zgodnie ze specyfikacjami i standardami produkcyjnymi ustalonymi przez producenta pojazdu danej marki (producent zaświadcza, że zostały wyprodukowane zgodnie ze specyfikacjami i standardami produkcyjnymi producenta tego pojazdu i są tej samej jakości, co części stosowane do montażu pojazdu przez jego producenta), ale dostępnych w ofercie dostawców niezależnych od producenta pojazdu,

c) cen części alternatywnych, tj. części zamiennych, których producent zaświadcza, że są one tej samej jakości co części, stosowane do montażu pojazdu danej marki przez jego producenta.

Jeżeli w systemie Audatex dostępne są części różnego rodzaju (tj. oryginalne-serwisowe („O”), oryginalne („Q”) lub alternatywne lub części tego samego rodzaju, ale pochodzące od różnych producentów), wysokość odszkodowania ustala się uwzględniając części o najniższej cenie, przy czym w przypadku części oryginalnych-serwisowych uwzględnia się cenę pomniejszoną według zasad określonych w pkt. a).

2. Jeżeli w okresie eksploatacji pojazdu dokonano wymiany części (zespołów) udokumentowanej oryginałami rachunków, pomniejszenie cen tych części ustala się indywidualnie z uwzględnieniem okresu ich użytkowania.
3. Kwota odszkodowania obliczonego zgodnie z postanowieniami ust. 1 pkt 1 - 4, jest pomniejszana o udział własny zgodnie z § 23 ust.1 pkt. 2) i 3).

Wariant serwisowy

§ 26

1. W wariancie serwisowym ustalenie wysokości odszkodowania następuje, w oparciu o zasady zawarte w systemie Audatex, z zastosowaniem:
   1) norm czasowych operacji naprawczych określonych przez producenta pojazdu;
   2) średniego poziomu stawki 1 roboczogodziny ustalonej w oparciu o stawki stosowane przez autoryzowane zakłady naprawcze w miejscu zamieszkania (siedziby) Ubezpieczonego;
   3) cen materiałów lakierniczych zawartych w systemie Audatex;
   4) cen części oryginalnych-serwisowych („O”, tj. części zamiennych produkowanych zgodnie ze specyfikacjami i standardami produkcyjnymi ustalonymi przez producenta pojazdu danej marki, rekomendowanych przez producenta tego pojazdu i dystrybuowanych w autoryzowanych punktach sprzedaży), nie wyższych jednak niż wysokość cen podanych w aktualnych na dzień powstania szkody polskich wydaniach systemu kalkulacyjnego Audatex.
2. Odszkodowanie ustalone według zasad określonych w ust. 1, Towarzystwo wypłaca pod warunkiem przedstawienia:
   1) wstępnego kosztorysu sporządzonego przez zakład naprawczy do uzgodnienia i weryfikacji przez Towarzystwo, oraz
   2) oryginałów rachunków lub faktur VAT dotyczących robocizny, części zamiennych, materiałów lakierniczych i normaliów na uzgodnione z Towarzystwem wartości kosztorysowe.

   Towarzystwo może zażądać przedstawienia oryginałów rachunków lub faktur VAT dokumentujących nabycie części oryginalnych-serwisowych („O”) w autoryzowanym punkcie sprzedaży danej marki pojazdu.
3. W przypadku udokumentowania naprawy pojazdu rachunkami/fakturami VAT bez uprzedniego uzgodnienia z Towarzystwem sposobu i kosztów naprawy, zgodnie z ust. 1, ustalenie odszkodowania następuje na podstawie tych rachunków/faktur VAT, ale zweryfikowanych według zasad określonych w ust. 1.
4. W przypadku braku dostarczenia Towarzystwu rachunków/faktur VAT za naprawę pojazdu, pomimo zawarcia umowy ubezpieczenia w wariancie serwisowym, wyliczenie wartości odszkodowania i jego wypłata w kwocie bezspornej następują według wariantu kosztorysowego.

Szkoda całkowita

§ 27

1. W przypadku powstania szkody całkowitej odszkodowanie ustala się w kwocie odpowiadającej wartości pojazdu w dniu powstania szkody, pomniejszonej o wartość pozostałości.
2. Wartość pozostałości powinna odpowiadać ich wartości rynkowej i jest ustalana indywidualnie w zależności od rozmiaru uszkodzeń i stopnia zużycia eksploatacyjnego ubezpieczonego pojazdu lub jego części (zespołów), w odniesieniu do tej samej wartości pojazdu, jaką przyjęto do wyliczenia szkody całkowitej.
3. Koszt naprawy pojazdu stanowiący podstawę do określenia szkody całkowitej, ale niebędący podstawą do wyliczenia wartości i wypłaty odszkodowania, ustala się na podstawie kalkulacji naprawy sporządzonej w systemie Audatex z uwzględnieniem:
   1) norm czasowych operacji naprawczych określonych przez producenta pojazdu;
   2) maksymalnej stawki za 1 roboczogodzinę ustalonej w oparciu o ceny usług stosowane przez zakłady naprawcze działające w miejscu zamieszkania (siedziby) Ubezpieczonego;
   3) cen części zamiennych oryginalnych-serwisowych („O”) zawartych w systemie Audatex;
   4) cen materiałów lakierniczych zawartych w systemie Audatex.
4. Dla ustalenia, czy zachodzi przypadek szkody całkowitej, koszt naprawy z uwzględnieniem podatku VAT, ustalony według zasad określonych w ust. 2 porównuje się do wartości brutto pojazdu.
5. Wartości pozostałości nie potrąca się, gdy pojazd został całkowicie zniszczony i za porozumieniem Ubezpieczonego i Towarzystwa jest zagospodarowywany zgodnie z przepisami miejsca zaistnienia wypadku.

Szkoda wskutek kradzieży

§ 28

1. W przypadku utraty pojazdu wskutek kradzieży odszkodowanie ustala się w kwocie odpowiadającej wartości pojazdu w dniu dokonania kradzieży, z zastrzeżeniem § 22 ust. 3 - 5.
2. Towarzystwo uzależnia wypłatę odszkodowania za skradziony pojazd od przekazania Towarzystwu:
   1) dokumentów pojazdu ze stosowną adnotacją o jego wyrejestrowaniu lub zaświadczenia o wyrejestrowaniu pojazdu oraz unieważnieniu dokumentów pojazdu;
   2) wszystkich kluczyków i sterowników służących do otwarcia lub uruchomienia pojazdu oraz od urządzeń zabezpieczających pojazd przed kradzieżą według stanu na dzień przyjęcia pojazdu do ubezpieczenia, chyba że okoliczności, z których wynika niemożność przekazania wszystkich kluczyków i sterowników zgodnie z niniejszym punktem nie miała wpływu na powstanie szkody (brak związku przyczynowego);
   3) przeniesienia na rzecz Towarzystwa własności pojazdu z chwilą wypłaty odszkodowania, po uprzednim wyrejestrowaniu pojazdu.
3. Towarzystwo może uzależnić wypłatę odszkodowania za skradziony pojazd od przekazania oryginałów dokumentów stwierdzających jego pochodzenie i nabycie (z wyjątkiem sytuacji, w których niemożność przekazania oryginałów dokumentów stwierdzających pochodzenie pojazdu i jego nabycie nie wynika z okoliczności mających wpływ na powstanie szkody (brak związku przyczynowego).
4. Jeżeli skradziony pojazd został odzyskany po dokonaniu przez Towarzystwo wypłaty odszkodowania, Towarzystwo może ponownie przenieść własność pojazdu na Ubezpieczonego na warunkach uzgodnionych z Ubezpieczonym.

Szkody w wyposażeniu dodatkowym pojazdu

§ 29

1. W przypadku kradzieży objętego ochroną ubezpieczeniową radioodtwarzacza z wyjmowanym panelem, Towarzystwo może odmówić wypłaty odszkodowania lub zmniejszyć odszkodowanie, w przypadku, w którym i odpowiednio w stopniu w jakim brak zabezpieczenia panelu poza pojazdem przez Ubezpieczonego miał wpływ na powstanie i rozmiar szkody (związek przyczynowy).
2. W przypadku uszkodzenia wyposażenia dodatkowego pojazdu Towarzystwo, z zastrzeżeniem postanowień § 17 ust. 5, pokrywa udokumentowane koszty naprawy, nie więcej jednak niż do wartości przyjętej do ubezpieczenia. Na wniosek Ubezpieczonego, dopuszcza się wypłatę odszkodowania ustalonego zgodnie z wybranym w umowie ubezpieczenia wariantem, tj. wariantem serwisowym lub kosztorysowym, w oparciu o przeciętne rynkowe koszty naprawy.
3. Po udokumentowaniu naprawy rachunkami Towarzystwo dokona dopłaty, tylko do wartości wyposażenia dodatkowego przyjętego do ubezpieczenia. W przypadku całkowitego zniszczenia lub kradzieży wyposażenia dodatkowego pojazdu, wysokość odszkodowania ustala się przyjmując jego wartość rynkową nie wyższą niż wynikającą z umowy ubezpieczenia.

Koszty dodatkowe objęte ubezpieczeniem

§ 30

1. W granicach sumy ubezpieczenia odszkodowanie powiększa się o uzasadnione okolicznościami danego zdarzenia i udokumentowane rachunkami koszty:
   1) transportu uszkodzonego pojazdu, jeżeli zaistniały przesłanki uniemożliwiające transport uszkodzonego pojazdu w ramach przysługujących Ubezpieczonemu od Towarzystwa usług assistance;
   2) hospitalizacji Użytkownika pojazdu, konieczności transportu uszkodzonego pojazdu przez służby obsługujące autostradę;
   3) zabezpieczenia uszkodzonego pojazdu w okresie nie dłuższym niż 5 dni roboczych po dokonaniu oględzin.
2. Łączna wysokość kosztów nie może przekroczyć 10% sumy ubezpieczenia pojazdu określonej w dokumencie ubezpieczenia i nie może być wyższa niż 3.000 złotych.
3. Towarzystwo zwraca koszty transportu i zabezpieczenia uszkodzonego pojazdu do wysokości kosztów ustalonych z uwzględnieniem średnich stawek stosowanych przez właścicieli parkingów i firm świadczących usługi transportu z województwa, na terenie którego powstała szkoda.
4. W granicach sumy ubezpieczenia Towarzystwo zwraca ponadto koszty wynikłe z zastosowania środków podjętych w celu ratowania ubezpieczonego pojazdu oraz zapobieżenia szkodzie lub zmniejszenia jej rozmiarów, jeżeli środki te były celowe, chociażby okazały się nieskuteczne.
5. Niezależnie od sumy ubezpieczenia, Towarzystwo pokrywa koszty dodatkowego badania technicznego, o którym mowa w art. 81 ust. 11 pkt 5) Prawa o ruchu drogowym.

Podwójne ubezpieczenie

§ 31

1. Jeżeli ten sam pojazd w tym samym czasie jest ubezpieczony od tego samego ryzyka u dwóch lub więcej ubezpieczycieli wówczas każdy z nich odpowiada za powstałe wypadki ubezpieczeniowe w takim stosunku, w jakim przyjęta przez niego suma ubezpieczenia pozostaje do łącznych sum wynikających z podwójnego lub wielokrotnego ubezpieczenia.
2. Łączna kwota odszkodowania wypłaconego przez dwóch lub więcej ubezpieczycieli nie może przekroczyć wysokości szkody.

Szkody powstałe za granicą

§ 32

1. W przypadku wystąpienia szkody poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, gdy uszkodzony pojazd wymaga naprawy w zakresie niezbędnym do kontynuowania bezpiecznej jazdy, Towarzystwo dopuszcza naprawę pojazdu w takim zakresie do kwoty 1.000 EURO lub równowartości tej kwoty w innej walucie.
2. Zwrot kosztów za naprawę niezbędną do kontynuowania bezpiecznej jazdy następuje na terenie Rzeczypospolitej Polskiej, wyłącznie na podstawie imiennych, oryginalnych rachunków zawierających wyszczególnienie wymienionych części i specyfikację kosztów robocizny, wraz z opisem uszkodzeń i w miarę możliwości, dokumentacją fotograficzną.
3. Jeżeli przeprowadzona naprawa przekracza zakres niezbędny do kontynuowania bezpiecznej jazdy, odszkodowanie w tej części jest ustalane i wypłacane według cen obowiązujących w Rzeczypospolitej Polskiej chyba, że faktycznie poniesione koszty są niższe. Odszkodowanie ustala się według zasad określonych w § 22 - § 24, zgodnie z wybranym w umowie ubezpieczenia wariantem, tj. wariantem serwisowym lub kosztorysowym.
4. W przypadku konieczności transportu uszkodzonego pojazdu za granicą Rzeczypospolitej Polskiej, Towarzystwo zwraca koszty transportu według zasad określonych w § 30 i § 32 ust. 2. Transport ten wymaga uzgodnienia z Towarzystwem.
5. Jeżeli koszty za naprawę zostały poniesione w walucie obcej, odszkodowanie określane jest w złotych polskich według średniego kursu walut NBP z dnia dokonania naprawy.

Obowiązki Ubezpieczonego w przypadku powstania szkody

Postępowanie w przypadku powstania szkody

§ 33

1. W przypadku zajścia zdarzenia objętego ochroną ubezpieczeniową Ubezpieczony, (o ile wiedział o zawarciu umowy na jego rachunek) oraz Ubezpieczający zobowiązani są:
   1) użyć dostępnych im środków w celu ratowania ubezpieczonego pojazdu oraz zapobieżenia szkodzie lub zmniejszenia jej rozmiarów;
   2) zabezpieczyć możliwość dochodzenia przez Towarzystwo roszczeń regresowych wobec osób odpowiedzialnych za szkodę;
   3) nie dokonywać w uszkodzonym pojeździe żadnych zmian, jeżeli nie są one uzasadnione koniecznością kontynuowania dalszej bezpiecznej jazdy i nie podejmować naprawy bez uprzedniego przeprowadzenia oględzin przez Towarzystwo lub jego przedstawiciela, chyba że Towarzystwo lub jego przedstawiciel nie dokonał ich w terminie 10 dni od dnia otrzymania zawiadomienia o szkodzie;
   4) zawiadomić niezwłocznie policję, jednak nie później niż w ciągu 2 dni od momentu zaistnienia szkody lub otrzymania informacji o tych zdarzeniach w przypadku:
      a) wypadku z ofiarami w ludziach,
      b) szkody powstałej w okolicznościach nasuwających przypuszczenie, że zostało popełnione przestępstwo, w szczególności przestępstwo drogowe lub zagrażające bezpieczeństwu uczestnikom ruchu na drodze,
      c) kradzieży pojazdu, jego części lub wyposażenia albo zaboru pojazdu w celu krótkotrwałego użycia;
   5) do złożenia wniosku o ściganie osób odpowiedzialnych za powstanie szkody - w przypadku, jeżeli przestępstwo, o którym mowa w pkt. 4 ppkt c), jest ścigane na wniosek pokrzywdzonego;
   6) w przypadku kolizji z innym pojazdem - odnotować dane tego pojazdu, osoby nim kierującej a także numer polisy, nazwę i adres ubezpieczyciela, z którym została zawarta umowa obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych;

7) w przypadku kolizji spowodowanej przez zwierzęta domowe lub hodowlane - ustalić, w miarę możliwości, dane właściciela i ewentualnego jego ubezpieczyciela w zakresie obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej rolników lub indywidualnego dobrowolnego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej;
8) przeprowadzić wymagane przepisami prawa dodatkowe badanie techniczne pojazdu po jego naprawie.

2. W przypadku utraty dokumentów pojazdu lub kluczyków (kart kodowych) lub sterowników, służących do otwarcia lub uruchomienia pojazdu lub kluczyków lub sterowników służących do uruchomienia zabezpieczeń przeciwkradzieżowych, które były wymagane przy zawarciu umowy ubezpieczenia, Ubezpieczony, Ubezpieczający lub Użytkownik pojazdu zobowiązani są powiadomić o tym fakcie Towarzystwo nie później niż w ciągu 2 dni od otrzymania wiadomości o zajściu zdarzenia oraz zabezpieczyć pojazd przed kradzieżą z należytą starannością, a w przypadku kradzieży oraz w okolicznościach wskazujących na popełnienie przestępstwa - powiadomić policję nie później niż w ciągu 2 dni od uzyskania wiadomości o zajściu zdarzenia.
3. W przypadku utraty kluczyków (kart kodowych) lub sterowników, służących do otwarcia lub uruchomienia pojazdu lub kluczyków lub sterowników służących do uruchomienia zabezpieczeń przeciwkradzieżowych, które były wymagane przy zawarciu umowy ubezpieczenia, Ubezpieczony, Ubezpieczający lub Użytkownik pojazdu zobowiązani są wymienić wkładki zamków oraz przekodować moduły zabezpieczeń przeciwkradzieżowych.
4. W przypadku naruszenia z winy umyślnej lub rażącego niedbalstwa obowiązków określonych w ust. 1 pkt 1) Towarzystwo może odpowiednio zmniejszyć odszkodowanie, jeżeli naruszenie przyczyniło się do zwiększenia szkody lub uniemożliwiło Towarzystwu ustalenie okoliczności i skutków wypadku.

Zgłoszenie szkody i pomoc w ustaleniu okoliczności zdarzenia

§ 34

1. W przypadku powstania szkody polegającej na uszkodzeniu pojazdu, Ubezpieczony (o ile wiedział o zawarciu umowy na jego rachunek) oraz Ubezpieczający powinni zawiadomić Towarzystwo o powstaniu szkody niezwłocznie, jednak nie później niż w ciągu 5 dni powzięciu informacji o zaistnieniu szkody.
2. W przypadku kradzieży pojazdu lub jego części bądź zaboru pojazdu w celu jego krótkotrwałego użycia Ubezpieczony (o ile wiedział o zawarciu umowy na jego rachunek) oraz Ubezpieczający powinni zawiadomić Towarzystwo o powstaniu szkody niezwłocznie, jednak nie później niż w ciągu 2 dni od momentu powzięcia informacji o zaistnieniu szkody.
3. Przy zgłaszaniu szkody należy podać:
   1) imię i nazwisko osoby dokonującej zgłoszenie;
   2) adres zamieszkania i numer telefonu Ubezpieczonego;
   3) czas i miejsce wystąpienia wypadku ubezpieczeniowego;
   4) krótki opis zdarzenia;
   5) dane innych uczestników zdarzenia, w szczególności sprawcy zdarzenia, jeżeli dane te są znane osobie dokonującej zgłoszenia;
   6) miejsce oględzin uszkodzonego pojazdu.
4. Ponadto, w przypadku zajścia zdarzenia objętego ochroną ubezpieczeniową Ubezpieczony (o ile wiedział o zawarciu umowy na jego rachunek) oraz Ubezpieczający zobowiązani są:
   1) wypełnić wymagane przez Towarzystwo dokumenty, niezbędne dla prawidłowej likwidacji szkody, w szczególności druk zgłoszenia szkody, w którym należy opisać przebieg zdarzenia i okoliczności powstania szkody;
   2) przedstawić posiadane dowody dotyczące zajścia zdarzenia objętego ochroną ubezpieczeniową oraz poniesionych kosztów;
   3) aktywnie współpracować z Towarzystwem lub osobami działającymi na jego zlecenie w celu ustalenia okoliczności powstania i rozmiaru szkody.
5. Ponadto, w przypadku kradzieży pojazdu, Ubezpieczający zobowiązany jest do przekazania Towarzystwu:
   1) wszystkich kluczyków (kart kodowych) lub sterowników służących do otwarcia lub uruchomienia pojazdu oraz kluczyków od urządzeń zabezpieczających pojazd przed kradzieżą w liczbie nie mniejszej niż podana we wniosku o zawarcie umowy ubezpieczenia;
   2) dokumentów pojazdu.
   Jeżeli do utraty doszło wskutek rozboju, oraz z zastrzeżeniem § 28 ust. 2 pkt 2, Towarzystwo odstąpi od tego wymogu w zakresie w jakim przedmioty opisane w pkt 1) i 2) zostały utracone wskutek rozboju.
6. Dodatkowo w przypadku kradzieży pojazdu, na wniosek Towarzystwa Ubezpieczający zobowiązany jest do okazania oryginałów dokumentów stwierdzających pochodzenie i nabycie pojazdu (z zastrzeżeniem § 28 ust. 3) (z wyjątkiem sytuacji, w których niemożność przekazania oryginałów dokumentów stwierdzających pochodzenie pojazdu i jego nabycie nie wynika z okoliczności mających wpływ na powstanie szkody (brak związku przyczynowego)).
7. W razie naruszenia z winy umyślnej lub rażącego niedbalstwa obowiązków określonych w ust. 1 i 2, Towarzystwo może odpowiednio zmniejszyć świadczenie jeżeli naruszenie przyczyniło się do zwiększenia szkody lub uniemożliwiło Towarzystwu ustalenie okoliczności i skutków wypadku.
8. Skutki określone w ust. 7 nie następują jeżeli w terminie wyznaczonym do zawiadomienia Towarzystwo otrzymało wiadomość o okolicznościach, które należało podać do jego wiadomości.

Obowiązki Towarzystwa w zakresie informowania o szkodzie

§ 35

1. Po otrzymaniu zawiadomienia o szkodzie objętej ochroną ubezpieczeniową, w terminie 7 dni od dnia otrzymania tego zgłoszenia, Towarzystwo zobowiązane jest do poinformowania o tym Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego, jeżeli nie są oni osobami dokonującymi zgłoszenia.
2. W tym samym czasie Towarzystwo zobligowane jest do podjęcia postępowania w celu ustalenia stanu faktycznego zdarzenia, zasadności zgłoszonych roszczeń i wysokości odszkodowania.
3. Osoba występująca z roszczeniem odszkodowawczym zostanie niezwłocznie poinformowana pisemnie lub w inny sposób (na który osoba ta wyrazi zgodę), jakie dokumenty są potrzebne do ustalenia odpowiedzialności Towarzystwa lub wysokości odszkodowania, jeżeli jest to niezbędne do dalszego prowadzenia postępowania..
4. Towarzystwo zobowiązane jest do przekazania osobie zgłaszającej roszczenie pisemnego zawiadomienia o przyczynach uniemożliwiających wypłatę odszkodowania w całości lub w części w terminie 30 dni od daty zgłoszenia szkody.
5. Jeżeli odszkodowanie nie przysługuje lub przysługuje w innej wysokości niż wartość określona w zgłoszonym roszczeniu, Towarzystwo informuje o tym na piśmie osobę występującą z roszczeniem, wskazując okoliczności faktyczne i podstawę prawną uzasadniającą całkowitą lub częściową odmowę wypłaty odszkodowania oraz poucza o możliwości dochodzenia roszczeń na drodze postępowania sądowego.
6. Towarzystwo ma obowiązek udostępniać osobom, o których mowa w ust. 1, osobom występującym z roszczeniem, oraz poszkodowanemu lub uprawnionemu z umowy ubezpieczenia informacje i dokumenty gromadzone w celu ustalenia odpowiedzialności Towarzystwa lub wysokości odszkodowania. Osoby te mogą żądać pisemnego potwierdzenia przez Towarzystwo udostępnionych informacji, a także sporządzenia na swój koszt odpisów i kserokopii dokumentów oraz potwierdzenia ich zgodności z oryginałem przez Towarzystwo. Informacje i dokumenty Towarzystwo ma obowiązek udostępniać osobom, o których

mowa w ust. 1, oraz poszkodowanemu lub uprawnionemu z umowy ubezpieczenia, na ich żądanie, w postaci elektronicznej.

Wypłata odszkodowania

§ 36

1. Odszkodowanie wypłacane jest Ubezpieczonemu.
2. Za szkodę powstałą w pojeździe wchodzącym w skład masy spadkowej odszkodowanie wypłaca się spadkobiercom Ubezpieczonego.
3. Towarzystwo wypłaca odszkodowanie w terminie 30 dni licząc od dnia otrzymania zawiadomienia o szkodzie.
4. Gdyby wyjaśnienie w powyższym terminie okoliczności koniecznych do ustalenia odpowiedzialności lub wysokości odszkodowania okazało się niemożliwe, Towarzystwo wypłaca odszkodowanie w terminie 14 dni od dnia, w którym przy zachowaniu należytej staranności wyjaśnienie tych okoliczności było możliwe, z zastrzeżeniem § 35 ust. 2. Niezależnie od zdania poprzedniego, bezsporną część odszkodowania Towarzystwo wypłaca w terminie określonym w ust. 3.

Roszczenia regresowe

§ 37

1. Z dniem zapłaty odszkodowania przez Towarzystwo, roszczenia Ubezpieczonego przeciwko osobie trzeciej odpowiedzialnej za szkodę przechodzą na Towarzystwo do wysokości zapłaconego odszkodowania. Jeżeli Towarzystwo pokryło tylko część szkody, Ubezpieczonemu przysługuje co do pozostałej części pierwszeństwo zaspokojenia przed roszczeniami Towarzystwa.
2. Jeżeli Ubezpieczony bez zgody Towarzystwa zrzekł się roszczenia o odszkodowanie u sprawcy szkody lub je ograniczył, Towarzystwo może odmówić wypłaty odszkodowania w całości lub je zmniejszyć. Jeżeli zrzeczenie się lub ograniczenie roszczenia zostanie ujawnione po wypłacie odszkodowania, Towarzystwu przysługuje prawo dochodzenia zwrotu całości lub części wypłaconego odszkodowania.
3. Nie przechodzą na Towarzystwo roszczenia Ubezpieczonego przeciwko osobom, z którymi pozostaje on we wspólnym gospodarstwie domowym, chyba że sprawca wyrządził szkodę umyślnie.

Zawiadomienia i oświadczenia

§ 38

1. Zawiadomienia i oświadczenia, jakie w związku z umową ubezpieczenia dokonywane są przez strony umowy ubezpieczenia, powinny być składane na wskazany w tej umowie adres zamieszkania lub siedziby.
2. Strony zobowiązane są do wzajemnego informowania się o zmianie swojego adresu lub siedziby.
3. Zawiadomienia i oświadczenia składane w związku z zawartą umową ubezpieczenia agentowi ubezpieczeniowemu działającemu w imieniu lub na rzecz Towarzystwa uznaje się za złożone Towarzystwu.

Reklamacje i spory

§ 39

1. Ubezpieczający, Ubezpieczony lub uprawniony z umowy ubezpieczenia ma prawo do złożenia reklamacji zawierającej zastrzeżenia dotyczące usług świadczonych przez Towarzystwo, w tym również w przedmiocie ustalenia odpowiedzialności Towarzystwa, zasadności zgłoszonych roszczeń lub wysokości świadczenia.
2. Reklamacja może być złożona w każdej jednostce Towarzystwa obsługującej osoby wskazane w ust. 1.
3. Reklamacja może być złożona:
   1) w formie pisemnej – osobiście, w jednostce Towarzystwa obsługującej osoby wskazane w ust. 1, albo przesyłką pocztową w rozumieniu art. 3 pkt 21) ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. – Prawo pocztowe;
   2) ustnie – telefonicznie albo osobiście do protokołu podczas wizyty w jednostce, o której mowa w pkt 1);
   3) z wykorzystaniem środków komunikacji elektronicznej na adres poczta@ubezpieczeniapocztowe.pl.
4. Towarzystwo udziela odpowiedzi na reklamację w postaci papierowej lub za pomocą innego trwałego nośnika informacji. Na wniosek składającego reklamację, Towarzystwo może dostarczyć odpowiedź pocztą elektroniczną.
5. Towarzystwo udziela odpowiedzi na reklamację bez zbędnej zwłoki, jednak nie później niż w terminie 30 dni od dnia jej otrzymania. Do zachowania terminu wystarczy wysłanie odpowiedzi przed jego upływem.
6. W szczególnie skomplikowanych przypadkach, uniemożliwiających rozpatrzenie reklamacji i udzielenie odpowiedzi w terminie, o którym mowa w ust. 5, Towarzystwo w informacji przekazywanej składającemu reklamację:
   1) wskazuje okoliczności, które muszą zostać ustalone dla rozpatrzenia sprawy;
   2) określa przewidywany termin rozpatrzenia reklamacji i udzielenia odpowiedzi, który nie może przekroczyć 60 dni od dnia otrzymania reklamacji.
7. Spory pomiędzy osobami wskazanymi w ust. 1 a Towarzystwem mogą być również zakończone w drodze postępowania przed Rzecznikiem Finansowym – na zasadach określonych w ustawie z dnia 5 sierpnia 2015 r. o rozpatrywaniu reklamacji przez podmioty rynku finansowego i o Rzeczniku Finansowym.
8. Ubezpieczający, Ubezpieczony lub uprawniony z umowy ubezpieczenia mogą dochodzić roszczeń na drodze sądowej, z pominięciem postępowania reklamacyjnego, o którym mowa powyżej. Powództwo o roszczenia wynikające z umowy ubezpieczenia można wytoczyć albo według przepisów o właściwości ogólnej, albo przed sąd właściwy dla miejsca zamieszkania lub siedziby Ubezpieczającego, Ubezpieczonego lub uprawnionego z umowy ubezpieczenia.
9. Towarzystwo podlega nadzorowi Komisji Nadzoru Finansowego.

Postanowienia końcowe

§ 40

1. Umowy zawierane na podstawie niniejszych OWU podlegają prawu polskiemu. W zakresie nieuregulowanym w niniejszych OWU zastosowanie mają przepisy kodeksu cywilnego, ustawy o działalności ubezpieczeniowej oraz inne właściwe przepisy prawa.
2. Niniejsze ogólne warunki ubezpieczenia zostały zatwierdzone Uchwałą nr 15 .Zarządu Pocztowego Towarzystwa Ubezpieczeń Wzajemnych z dnia 29.09.2015. i mają zastosowanie do umów zawartych od dnia 11.10.2015r.